

Sekce pro evropské záležitosti

Stav jednání k revizím evropské legislativy a legislativní plán Evropské komise

Podklad pro jednání RHSD dne 5. května 2025

1. PRACOVNÍ PROGRAM KOMISE 2025

- Definuje základní cíle a hlavní priority Evropské komise pro rok 2025.
- Informuje o politických závazcích Komise, pokud jde o předložení nových iniciativ, stažení projednávaných návrhů a přezkum stávajících právních předpisů EU (51 nových iniciativ, z toho 18 legislativních návrhů, z nichž 11 je zaměřeno na simplifikaci)
- Stěžejní iniciativy Komise jsou zaměřené zejména na:
 - o posílení konkurenceschopnosti, bezpečnosti a hospodářské odolnosti EU;
 - o snížení administrativní zátěže a zjednodušení provádění pravidel EU v praxi;
 - o zvýšení společných investic – návrh nového víceletého finančního rámce.
- Evropská komise také plánuje učinit kroky k přípravě na rozšíření Unie a zvýšit podporu kandidátských zemí v rámci procesu přistoupení.

Stav

- Rámcová pozice schválená dne 12. března Výborem pro EU na vládní úrovni identifikuje pro ČR klíčové iniciativy v Pracovním programu Komise, na které jednotliví gestoři zaměří primárně svou pozornost, včetně konzultace se sociálními partnery.
- Jako národní priority jsou identifikovány tyto iniciativy Komise: Dohoda o čistém průmyslu, (2) Akční plán pro automobilový průmysl, (3) Bílá kniha o budoucnosti evropské obrany, (4) Klimatický cíl 2040, (5) Víceletý finanční rámec.

Dohoda o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal, CID) – gesce MPO, spolugesce MŽP, MF, MD, MPSV, UOHS

- CID je průmyslová strategie na podporu dekarbonizace evropského průmyslu, která nastiňuje legislativní i nelegislativní kroky Komise v sektoru průmyslu, energetiky, výzkumu a inovací, vzdělávání, oběhového hospodářství, sociální politiky a financování.
- CID byl zveřejněn 26. února, rámcová pozice k němu bude posouzena Výborem pro EU na vládní úrovni 16. dubna.

Pozice ČR

- Vláda ČR podporuje dekarbonizaci průmyslu, ale CID nepovažuje kvůli jeho velké míře obecnosti za dostatečné řešení současných problémů.
- Vláda ČR odmítá emisní cíl 90 % do roku 2040 a požaduje přinejmenším odklad systému EU ETS 2 minimálně o rok.
- Vláda ČR volá po okamžitém řešení vysokých cen energií; opatření navrhovaná v CID i doprovodném Akčním plánu pro cenově dostupné energie však nepovažuje za účinná řešení aktuální situace a jejich efekt předpokládá spíše ve střednědobém horizontu.

- Vláda ČR apeluje na potřebu pokračovat v podpoře transformace uhelných regionů i po roce 2027, a to s ohledem na vysokou koncentraci uhlíkově intenzivních odvětví v těchto regionech – včetně energetiky, chemického a ocelářského průmyslu.
- Vláda ČR dlouhodobě usiluje o to, aby byl respektován princip technologické neutrality ve všech legislativních i relevantních nelegislativních iniciativách s ohledem na klíčovou roli jádra v dekarbonizačních snahách.

Akční plán pro automobilový průmysl

- Plán byl zveřejněn 5. března, rámcová pozice aktuálně vzniká ve spolupráci MD a MPO (viz část 3 níže).

Bílá kniha o budoucnosti evropské obrany

- Sdělení vymezuje kroky a opatření k posílení evropské obrany, vč. podpory Ukrajiny, k řešení nedostatků ve schopnostech armád a k vytvoření silné a konkurenceschopné obranné průmyslové základny. Bílá kniha se rovněž zabývá i různými možnostmi financování uvedených priorit (půjčkový nástroj SAFE, koordinovaná aktivace národní únikové doložky, silnější role Evropské investiční banky (EIB), mobilizace soukromého kapitálu).

Pozice ČR

- Vláda ČR podporuje společný evropský rozvoj obranných schopností, které přesahují finanční možnosti jednotlivých členských států a jsou zároveň kritické pro kolektivní bezpečnost a obranu (protivzdušná obrana, drony atd.).
- Vláda ČR podporuje i navržené kroky ke zvýšení financování – aktivně vyjednává o podobě nástroje SAFE. Půjčky případně využije, pokud to bude pro ČR výhodné.
- Klíčovou prioritou budoucího financování z rozpočtu EU v oblasti obrany je z pohledu vlády ČR rozvoj vojenské mobility (duální infrastruktura).
- Dlouhodobou prioritou pro vládu ČR je přístup obranného průmyslu k soukromému i veřejnému financování (role EIB).

Klimatický cíl 2040

- V návaznosti na loňské nelegislativní sdělení plánuje Komise předložit revizi právního rámce pro klima a právně zakotvit závazek snížit k roku 2040 čisté emise skleníkových plynů o 90 % oproti úrovním z roku 1990. Po březnovém zasedání Evropské rady se rozhodla předložit návrh, původně avizovaného na první čtvrtletí, odložit a pokračovat v konzultacích s členskými státy a stakeholdery. Předložení se aktuálně předpokládá do léta 2025.

Pozice ČR

- Vláda ČR odmítá emisní cíl 90 % do roku 2040 a považuje ho za nerealistický s ohledem na možné dopady na konkurenceschopnost EU i ČR a sociální soudržnost, mj. i v kontextu současné geopolitické i ekonomické situace.
- Vláda ČR v tomto kontextu odkazuje na závazek k pragmatickému přístupu na cestě ke klimatické neutralitě do roku 2050 zakotvený ve Strategické agendě 2024–2029. Bude usilovat o realistickou podobu klimatického cíle pro rok 2040, stejně jako o revizi některých elementů již schválených politik v rámci Zelené dohody pro Evropu (viz část 3 níže).

Víceletý finanční rámec

- Komise předloží v červenci tohoto roku návrh nového dlouhodobého rozpočtu EU (víceletý finanční rámec) na období po roce 2027, který by měl být dle Komise lépe sladěn s prioritami a cíli EU a pružně zaměřen na oblasti, kde je činnost EU nejpotřebnější.

Pozice ČR

- Výbor pro EU na vládní úrovni přijal východiska pozice ČR dne 19. března 2025.
- Dlouhodobými prioritami vlády ČR zůstávají tradiční politiky – koheze a zemědělství.
- Vedle toho klade vláda ČR důraz na oblast obrany a bezpečnosti, vč. vojenské mobility, a dále na dopravní infrastrukturu, zejména dokončení sítí TEN-T vč. vysokorychlostních tratí.
- Za nejvhodnější kritérium stanovení výše příspěvků jednotlivých členských států do rozpočtu EU považuje vláda ČR i nadále HND (nejlépe vystihuje ekonomickou vyspělost členských států).
- Vláda ČR podporuje zachování objemu víceletý finanční rámec mírně nad 1 %, případně je otevřena diskusi o omezeném navýšení navázaném na nové priority (zejm. obranu).

2. ZJEDNODUŠOVÁNÍ LEGISLATIVY

Pozice ČR

- Vláda ČR vnímá nadměrnou zátěž vyplývající z přeregulovanosti evropské ekonomiky jako dlouhodobý problém, který snižuje konkurenceschopnost EU. Vítá, že se Komise zavázala předložit několik zjednodušujících balíčků (tzv. omnibusů).
- Vláda ČR podporuje ambiciózní přístup k simplifikaci a deregulaci vedoucí ke snížení administrativní zátěže a v určitých případech úplné zrušení některých leg. aktů.
- Vláda ČR se domnívá, že je třeba stanovit cíle k redukci zátěže nad rámec aktuálních závazků, které si stanovila Komise (25 % pro všechny společnosti a o 35 % pro malé a střední podniky). V závěrech březnové Evropské rady vláda prosadila označení těchto cílů za minimální.

Simplifikační balíček k udržitelnosti (Omnibus I)

Cíle návrhu

- 1. balíček cílí na zjednodušení a snížení regulatorní zátěže pro soukromý sektor, a to:
 - o v oblasti podávání zpráv podniků o udržitelnosti (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD);
 - o v náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD);
 - o v pravidlech EU o taxonomii;
 - o v mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (EU Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM).
- K dosažení těchto cílů obsahuje Omnibus I tři samostatné legislativní návrhy: 1) směrnici Stop-the-clock (odložení účinnosti CSRD a CSDDD), 2) věcný návrh pro CSRD a CSDDD, 3) úpravu nařízení CBAM.

Zjednodušení CSRD, CSDDD a taxonomie

Cíle návrhů

- Směrnice Stop-the-clock:
 - o V případě CSRD návrh odkládá o dva roky vstup v platnost požadavků na podávání zpráv pro druhou a třetí vlnu podniků (tj. podniky které měly povinnost vykazovat od roku 2026 nebo 2027).

- V případě CSDDD je navrhováno celkové odložení implementační lhůty směrnice o rok (do července 2027) a odložení povinnosti pro předložení zpráv v první vlně také o rok (od 2028).
- Věcný návrh:
 - Snížení počtu povinných subjektů – počet společností v EU s povinností podávat informace o udržitelnosti by se měl snížit přibližně o 80 % tím, že budou vyňaty velké společnosti, které mají do 1 000 zaměstnanců a malé a střední kótované společnosti.
 - Dobrovolné standardy pro nepovinné subjekty – Komise navrhuje proporcionální standard pro dobrovolné použití, který by byl založen na dobrovolném standardu pro podávání zpráv o udržitelnosti pro malé a střední společnosti (VSME ESRS) vytvořený Evropskou skupinou pro účetní výkaznictví (EFRAG).
 - Omezení platnosti na hodnotové řetězce (vypuštění nepřímých partnerů).
 - Zrušení sektorových standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti – zrušením sektorových standardů se předejde zvýšenému počtu datových bodů, které by společnosti měly zveřejňovat.
 - Opt-out režim v případě informací o taxonomii – návrh zavádí možnost omezit působnost nařízení 2020/852 o taxonomii pouze na velké společnosti s více než 1 000 zaměstnanci a čistým obrátem vyšším než 450 mil. eur.

Pozice ČR

- Vláda ČR si je vědoma nutnosti včasného přijetí směrnice Stop-the-clock, která vytváří prostor pro jednání o finálním přístupu k reportovacím povinnostem vyhotovovat zprávy o udržitelnosti.
- Vláda ČR podporuje věcný návrh a sdílí jeho cíle, zejména snižování regulační zátěže podnikatelského sektoru, kde je připravena podpořit i navýšení ambice návrhu, a omezení přenášení povinností z velkých společností na jejich menší obchodní partnery v hodnotových řetězcích. ČR podporuje rychlé přijetí návrhu, aby nevznikala právní nejistota na straně společností ohledně rozsahu povinností plynoucích pro ně z CSDDD i CSRD a s tím spojené a dodatečné náklady.

Stav

- K prioritnímu návrhu směrnice Stop-the-clock byl po rychlém projednání na úrovni pracovní podskupiny Antici pro zjednodušování dne 26. března na Coreperu schválen mandát pro zahájení jednání Rady EU s Evropským parlamentem. Ten schválil svou pozici 3. dubna. Očekává se schválení finálního kompromisu Radou 14. dubna.
- Věcný návrh je vyjednáván v rámci výše zmíněné pracovní podskupiny. Polské předsednictví pracuje aktuálně na prvním kompromisním návrhu textu.

Nařízení, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)

Cíle návrhu

- Návrh změn cílí primárně na snížení administrativní zátěže pro malé a příležitostné dovozce, aby nedocházelo k jejich vyloučení z trhu, a to úpravou pravidel de minimis, vztahujících se nově k objemu dovezeného vybraného zboží, která nahradí stávající práh 150 eur. Souhrnný roční limit dovozu veškerého vybraného zboží, s výjimkou elektřiny a vodíku, má být omezen prahovou hodnotou čisté hmotnosti do max. 50 tun. Tito malí dovozci mají být osvobozeni od povinností souvisejících s nařízením CBAM.
- U ostatních dovozců zboží podléhajících nařízení CBAM je navrženo několik zjednodušení, zejména v oblasti plnění oznamovacích povinností

Pozice ČR

- Vláda ČR podporuje navrhovaná opatření, neboť snižují administrativní zátěž, a to jak pro malé dovozce úpravou pravidel de minimis, tak i pro příslušné orgány členských států v podobě nepovinného konzultačního postupu. V návrhu nicméně postrádá řešení ochrany výrobců v EU a zajištění jejich konkurenceschopnosti, proto vláda ČR podpoří takové kroky, které povedou k nalezení podpory a ochrany exportu v souladu s pravidly WTO.

Stav

- Návrh nařízení je vyjednáván v rámci nové pracovní podskupiny Antici pro zjednodušování. Polské předsednictví se bude snažit dosáhnout obecného přístupu v květnu a následně začít triology s Evropským parlamentem, ideálně hned v červnu, pokud k tomu bude Evropský parlament připraven.

Investiční omnibus (Omnibus II)

Cíle návrhu

- Zvýšení finanční kapacity investičního programu InvestEU – posílení unijní záruky o 2,5 miliardy eur prostřednictvím využití navracených finančních prostředků (tzv. reflows) ze starších programů, což umožní mobilizovat dalších 25 miliard eur investic při očekávaném desetinásobném multiplikačním efektu.
- Podpora strategických investic – zaměření na investice do čisté energetiky, digitalizace, inovativních technologií a strategických průmyslových sektorů.
- Změna definice malých a středních podniků (MSP) – statut MSP má být u projektů nezakládajících veřejnou podporu přiznán jen s přihlédnutím k počtu zaměstnanců.
- Efektivnější kombinace zdrojů z rozpočtu Unie
- Možnost většího zapojení členských států

Pozice ČR

- Vláda ČR návrh vítá, oceňuje navýšení rozpočtu složky EU programu InvestEU, které znamená větší objem prostředků na programy skupiny EIB, do kterých se mohou hlásit české finanční instituce se svými programy na podporu českých podnikatelů. ČR dlouhodobě apeluje na zjednodušení definice MSP, a v tomto duchu návrh vítá, nicméně požaduje, aby se k aplikaci nové definice MSP přistupovalo komplexně a byla odstraněna dvojkolejnost v přístupech k posuzování statutu MSP, kterou návrh vytváří.

Stav

- Návrh nařízení je vyjednáván v pracovní podskupině Antici pro zjednodušování. Jednání k tomuto nařízení proběhlo 7. dubna, mělo by být posledním. Pozice Rady by měla být předložena k schvalování na Coreper II už dne 16. dubna.

Očekávané, zatím nevydané balíčky:

Zemědělský omnibus (Omnibus III)

Cíle návrhu

- Zjednodušení některých pravidel a požadavků společné zemědělské politiky (SZP), skrze úpravu základních aktů SZP (očekává se nicméně i obsahová úprava některých nástrojů).
- Řešení příčin nadměrné administrativní zátěže pro vnitrostátní správní orgány a zemědělce.

Stav

- Dle předběžného výhledu prací Komise by měl být návrh předložen 14. května.

Omnibus o malých společnostech se střední kapitalizací a odstranění požadavků na předkládání papírových dokumentů (Omnibus IV)

Cíle návrhu

- Vytvoření nové kategorie malých společností se střední tržní kapitalizací s upravenými požadavky tak, aby tyto společnosti mohly být vyňaty z rozsáhlejších požadavků platných pro větší subjekty.

Stav

- Dle předběžného výhledu prací Komise by měl být předložen 21. května.

Obranný omnibus

Cíle návrhu

- Zjednodušení právního a administrativního rámce, zejména v oblasti veřejných zakázek, spolupráce s průmyslem, povolování a požadavků na podávání zpráv, s cílem odstranit všechny překážky bránící rychlému rozvoji obranného průmyslu, a to i pro malé a střední podniky a společnosti se střední kapitalizací.

Stav

- Na základě zadání Evropské rady vede Komise strategický dialog s obranným průmyslem s cílem projednat možná opatření v těchto oblastech, identifikovat regulační překážky a řešit problémy obranného průmyslu. Tato konzultace bude ukončena dne 22. dubna. Poté by měl být návrh zveřejněn – dle předběžného výhledu prací Evropské komise dne 17. června, tj. před červnovým jednáním Evropské rady.

3. REVIZE ZELENÉ DOHODY PRO EVROPU

Automobilový průmysl

- Dne 5. března zveřejnila Komise Akční plán pro automobilový sektor, který má za cíl podpořit hodnotový řetězec evropského automobilového průmyslu v procesu přechodu na bezemisní mobilitu a digitalizaci.
- Akční plán reflektuje strategický dialog o budoucnosti automobilového průmyslu, který byl zahájen 29. ledna, a vstupy stakeholderů do dvou veřejných konzultací, s nimiž chce Evropská komise i nadále spolupracovat a scházet se dvakrát ročně.
- Hlavní výstupy:
 - o Flexibilita v podobě tříletého vykazovacího období pro splnění emisních cílů s cílem předejít pokutám za rok 2025 – navrženo dne 1. dubna formou cílené revize nařízení o CO₂ z aut a lehkých užitkových vozidel.
 - o Revize legislativy o emisních standardech CO₂ bude provedena již ve třetí nebo čtvrté čtvrtině roku 2025, nikoli v r. 2026, jak bylo dosud plánováno.

Pozice ČR

- Vláda ČR se zasadila o odvrácení hrozících pokut pro automobilky za nesplnění cíle pro rok 2025. Místo tříletého vykazovacího období by preferovala období pětileté, nicméně s ohledem na potřebu rychlého schválení návrhu může aktuálně souhlasit se 3 roky a zváží další postup, např. v souvislosti s plánovanou revizí nařízení CO2.
- Vláda ČR se zasadila o uspořádání revize nařízení o emisních standardech CO2 pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla, aby k ní došlo již letos. ČR bude v rámci revize usilovat o zrušení zákazu prodeje spalovacích motorů v roce 2035.
- ČR také požaduje urychlenou revizi (nejpozději v roce 2026) nařízení o emisních standardech CO2 pro nová těžká vozidla.

Stav

- Dne 1. dubna vydala Komise návrh revize Nařízení CO2 z aut a lehkých užitkových vozidel, kde připouští flexibilitu – výrobci mají dohromady 3 roky (2025-2027) na to, aby splnili dané emisní cíle. Výrobci mohou kompenzovat nesplnění cíle v jednom nebo dvou z těchto let přeplněním v ostatních letech a vyhnout se tak hrozícím pokutám.

EU ETS 2

- Poslední revize směrnice o vytvoření EU ETS (v rámci balíčku Fit for 55) vstoupila v platnost v květnu 2023. Byl zřízen nový samostatný systém ETS (ETS 2), který se vztahuje na budovy, silniční dopravu a paliva pro další odvětví, která odpovídají průmyslovým činnostem, na něž se nevztahuje stávající systém ETS.
- Systém ETS 2 začal fungovat již v letošním roce, a to v rámci monitorování a vykazování emisí.
- Spuštění samotného systému obchodování s povolenkami ve vybraných sektorech je naplánováno na rok 2027. V případě výjimečně vysokých cen plynu nebo ropy v roce 2026 by mohl být start systému ETS 2 odložen na rok 2028.
- Povolenky v systému ETS 2 nebudou zaměnitelné s povolenkami obchodovanými v rámci stávajícího systému ETS a budou uváděny na trh pouze formou dražby (bez bezplatného přidělení).
- Případné negativní sociální dopady systému (energetická, dopravní chudoba) má kompenzovat Sociální klimatický fond.
- Během prvních 3 let fungování – pokud bude cena povolenky vyšší než její průměrná cena za určité období, nebo pokud cena překročí 45 eur za povolenku, mohou být uvolněny povolenky z rezervy.

Pozice ČR

- ČR má vážné obavy z negativních dopadů zavedení systému na zranitelné skupiny obyvatel a nedostatečnosti Sociálního klimatického fondu pro jejich zmírňování. Vláda ČR proto usiluje přinejmenším o odklad systému, a to minimálně o jeden rok za každých okolností.
- Vláda ČR současně požaduje revizi směrnice v zájmu posílení ochranných mechanismů před prudkým růstem ceny povolenky.

Stav

- Vláda ČR podniká kroky k vytvoření skupiny stejně smýšlejících států, jejichž cílem bude právě odklad spuštění systému minimálně o rok a zajištění budoucího fungování systému se zárukami pro stabilizaci cen povolenek.
- Vláda ČR opakovaně otevírá toto téma na různých úrovních, včetně jednání Evropské rady.

Energetická náročnost budov

- Poslední revize směrnice o energetické náročnosti budov (v rámci balíčku Fit for 55) vstoupila v platnost v květnu 2024.
- Jejím cílem je do roku 2050 dosáhnout plně dekarbonizovaného fondu budov.
- Směrnice stanovuje, že všechny nové rezidenční budovy by měly mít od roku 2030 nulové emise; nové veřejné budovy by měly mít nulové emise od roku 2028.
- Členské státy by měly do roku 2030 zajistit snížení průměrné spotřeby primární energie v obytných budovách alespoň o 16 % a do roku 2035 v rozmezí 20–22 %. Do roku 2030 by měly renovovat 16 % nebytových budov a do roku 2033 26 % nebytových budov s nejhoršími parametry energetické účinnosti.
- Cílem je do roku 2040 zcela ukončit používání kotlů na fosilní paliva a od roku 2025 přestat dotovat samostatné kotle na fosilní paliva.

Pozice ČR

- Vláda ČR se obává nerealisticky nastavených cílů a jejich společenské nepřijatelnosti.
- Vláda ČR považuje za nutné zachování nákladové efektivity a technické a praktické proveditelnosti navrhovaných opatření. Splnění některých opatření v nastoleném horizontu je dle vlády nerealistické.
 - o Vláda ČR požaduje snížení administrativní náročnosti směrnice.
 - o Nabíječky pro elektroauta ve stávajících nerezidenčních budovách – vláda ČR navrhuje doplnit výjimku pro neprovedení tohoto požadavku v případě ekonomické nebo technické neproveditelnosti.

Stav

- Směrnice vstoupila v platnost v květnu 2024. ČR se s ohledem na výhrady výše zdržela hlasování o finální dohodě. Komise musí přezkoumat směrnici nejpozději do 31. prosince 2028 z hlediska zkušeností získaných během jejího uplatňování a z hlediska dosaženého pokroku, a v případě potřeby předložit návrhy na její úpravu.

Kritické suroviny

- V souvislosti se snahou posílit konkurenceschopnost EU je nezbytné podpořit celý unijní průmyslový řetězec – od dodavatelů až po zpracovatele.
- EU chce podpořit oběhové hospodářství, recyklaci, užívání domácích zásob a diverzifikaci importu.
- Akt o kritických nerostných surovinách (CRMA) z dubna 2024 stanovuje rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin.
- Komise vydala dne 19. března Akční plán pro ocel a kovy, který se mj. zaměřuje na ochranu evropských průmyslových kapacit a podporu oběhivosti kovů a navrhuje uznání ocelového šrotu jako strategické druhotné suroviny a zdůraznění jeho zásadní role pro cirkulaci a dekarbonizaci v EU.

Pozice ČR

- Pro vládu ČR je prioritní vytvoření seznamu strategických druhotných surovin jakožto přílohy CRMA a zejm. zařazení ocelového a litinového šrotu na tento seznam.
- V kontextu podpory kovoprůmyslu by vláda ČR uvítala větší ambice v řešení vysokých cen energií (viz níže).

- Vláda ČR podporuje vznik jednotného trhu s odpady. Je však potřeba nastavit pravidla tak, aby nedošlo k přeregulovanosti tohoto sektoru.

Stav

- Prioritní cíl vlády ČR, tj. vytvoření seznamu strategických druhotných surovin, bude naplněn dle závazku Akčního plánu pro ocel a kovy.
- Do 24. května předloží Komise zprávu o souladu CRMA s ostatním právem EU.
- Do 24. listopadu předloží Komise zprávu obsahující orientační prognózy roční spotřeby každé kritické suroviny v letech 2030, 2040 a 2050.
- Do 24. května 2027 s potom každé tři roky Komise vyhodnotí pokrok EU v dosahování referenčních hodnot stanovených v CRMA.

Dostupné ceny energií

- Vysoké ceny energií byly identifikovány jako největší překážka posílení konkurenceschopnosti i dosahování klimatických cílů.
- Komise zveřejnila dne 26. února Akční plán pro cenově dostupné energie, kde si klade za cíl zajistit snížení cen energií pro občany, podniky, průmysl a komunity prostřednictvím krátkodobých zásahů i strukturálních reforem. Akční plán stanoví opatření, která by dle Komise měla vést k vytvoření skutečné energetické unie pro konkurenceschopnost, cenovou dostupnost, bezpečnost a udržitelnost.

Pozice ČR

- Vláda ČR bez znalosti bližších podrobností a dopadových analýz nevnímá indikovaná opatření jako dostatečná a předpokládá, že jejich efekt se projeví spíše ve střednědobém horizontu. Vláda ČR postrádá detailní návrhy konkrétních opatření, která by měla okamžitý efekt na snížení cen energií. Vláda ČR v tomto kontextu prosazuje oddělení ceny plynu a elektřiny (decoupling).
- Vláda ČR souhlasí s potřebou rozvoje energetických sítí, posílení přeshraničních kapacit, posílení energetické bezpečnosti a přístup ke globálním trhům apod. Vítá důraz na čistou energii a možnosti posílení ochrany spotřebitelů. Vláda ČR prosazuje zkrácení povolovacích lhůt.
- Pro vládu ČR bude klíčová revize pravidel veřejné podpory (především jejich zjednodušení), které by Komise měla zveřejnit do konce tohoto pololetí. Vláda bude usilovat o to, aby byla posílena role jaderné energetiky a aby v případě schvalování veřejné podpory došlo ke zrychlení a zjednodušení procesu notifikace.
- Vláda ČR požaduje dodržování principu technologické neutrality (viz níže).

Stav

- V oblasti energetiky se dále očekává zveřejnění Balíčku pro evropské sítě (v prvním čtvrtletí 2026), Akčního plánu pro elektrifikaci, Strategického plánu pro vytápění a chlazení a Investiční strategie pro čistou energii.

Nízkouhlíkové zdroje – jaderná energetika a nízkouhlíkový vodík

- Evropská komise postupně uznává větší roli jadra v dosahování klimatických cílů.

Pozice ČR

- ČR jakožto vnitrozemská, silně průmyslová ekonomika může efektivně plnit stanovené klimatické cíle pouze s pomocí nízkoemisních zdrojů.

- Vláda ČR dlouhodobě požaduje zakotvení principu technologické neutrality do veškeré legislativy i nelegislativních návrhů – v jaderné problematice i u nízkouhlíkového vodíku (narovnání podmínek jako pro obnovitelný vodík).
- Vláda ČR požaduje zahrnutí podpory jaderné energetiky a nízkouhlíkového vodíku do očekávané revize pravidel veřejné podpory (CISAF).
- Vláda ČR apeluje také na odstranění administrativních překážek pro nové projekty malých, středních i velkých jaderných bloků.
- Pro efektivní fungování vodíkové ekonomiky je dle vlády ČR nezbytná úprava pravidel Vodíkové banky. Při současném nastavení by docházelo ke znevýhodňování států s nepříznivými geografickými podmínkami pro OZE.

Stav

- V roce 2024 vznikla Aliance pro malé modulární reaktory.
- Komise plánuje vydat Sdělení ke sjednocení povolovacích procesů výstavby SMR.
- V rámci Akčního plánu pro cenově dostupné energie přislíbila Komise aktualizaci plánu mapujícího potřeby rozvoje jaderné energie (PINC) – vydán naposledy 2019.
- Letos se očekává zveřejnění delegovaného aktu k nízkouhlíkovému vodíku.